

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag, 28 Februarij.

INCERE VERUM QUID VERAT?
Moratinus.

KERKELIJKE STAAT

Maandag den 31 Januarij jl. heeft Z. H. het heilig Sacrament, hetwelk in het Oratorium, genaamd dat van pater Caravita uitgesteld was, gaan aanbidden; de heilige Vader werd aan de hoofdeur door pater Roothaan, overste der Jesuiten, en door de paters van dezelfde orde ontvangen; na zijn gebed gedaan te hebben, begaf Z. H. zich naar de Sacristy en liet het salijk Romeinsch kollegie, benevens de leerlingen die het Oratorie bijwonen, tot den voetkus toe.

Op den feestdag van Maria Lichtmis, die te gelijker tijd de verjaardag der verheffing van den H. Vader tot den pausselijken stoel was, is er op het vatikaan pausselijk kapel gehouden. Z. H. heeft de waskaarsen gewijd en uitgedeeld; daarna had de processie door de koninklijke zaal plaats. De hoogmis werd door den kardinaal Sala, tweede beroemde kardinaal van den H. Vader gecelebreerd, waarin de bisschoppen, de prelaten en het pausselijke hof tegenwoordig waren. Na de Mis werd, volgens gebruik, het *te Deum*, ter nagedachtenis der aardbeving, waarvan Rome in 1703 is bevrijd gebleven, gezongen.

Mgr. Carolus Acton, prelaat, Secretaris van de Congregatie der reguliere tucht, is benoemd tot auditeur der kamer, welke plaats opengevalen was.

De verjaardag der krooning van Gregorius XVI is met de levendigsten vreugde betuigingen gevierd geworden; den 6 Februarij in den morgenstond, werd van het kasteel St. Angelo door het lossen van het geschut, dit feest aangekondigd. Z. H. in pausselijk gewaad, met de kroon op het hoofd, begaf zich naar de Sixtus kapel van het Vatikaan, alwaar de heilige Vader, op zijnen troon gezeten de plechtige mis, welke door den kardinaal Brignole gecelebreerd werd, bijwoonde. De kardinalen, prelaten en andere waren daarbij tegenwoordig. Na den dienst ontving de H. Vader de gelukwenschingen van het heilig kollegie waarvan de kardinaal-kenen de tolk was. Daags te voren en op denzelfden dag had er eene prachtige illuminatie plaats. Zaterdag te voren reikte Mgr. Tevoli, aartsbisschop van Athene en aalmoezenier van zijne Heiligheid de gewone aalmoezen den armen uit.

Z. Em. de kardinaal-vikaris Odescalchi heeft een edict over het nakomen van de vaste uitgegeven; daarin vermaant hij de geloovigen om de gramschap Gods door vasten, gebeden en andere goede werken te bedaren, ten einde de geesels die de stad bedreigen, af te weren; de verplichting tot onthouding bestaat gedurende den geheelen vaste tijd en klimt op tot de tijden der Apostelen; er zijn ondertusschen eenige uitzonderingen daargesteld voor personen die door wettige redenen, zelfs op verbodene dagen, meer krachtige spijzen moeten gebruiken, deze zijn verplicht zich van een certificaat van eenen geneesheer te voorzien, hetwelk door den pastoor of door een der oversten van de voornaamste religieuse orde zal zijn geteekend. Op de vastedagen is het verboden te verkoopen, al hetgeen dit verbod zou kunnen schenden. Alle bijeenkomsten, die stoornis zouden kunnen geven en het zingen langs de straten, die in eenen tijd van boetvaardigheid niet passen, zijn verboden. Zijne Em. vermaant de geloovigen ten slotte bij zijn Indult tot vasten en bidden, om Gods woord te hooren, den behoefigen en ongelukkigen bij te staan, de kerken te bezoeken en de aflaten te verdienen.

DUITSCHLAND.

Den 19 hebben deputatien uit de beide kamers aan Z. M. den Koning van Beieren derzelve adressen van antwoord aangeboden. Dezelve behelzen niet veel meer dan den weérklank van 's Konings aanspraak, en zijn alleen opmerkelijk wegens den geest van overeenstemming en toegenegenheid, welke daarin heerscht.

In het ontwerp van wetboek voor criminele rechtspleging, door de permanente commissie der Württembergische afgevaardigden aan de Stenden van dat Rijk aangeboden, wordt de gnilpting als wijze van doodstraf voorgesteld.

Behalve Jaffa (*zie ons vorig nummer*) hebben nog vele andere steden en plaatsen van Syrië door eene aardbeving schrikkelijk geleden. Op Nieuwejaarsdag werd ook de stad Tiberias, aan het meer van dien naam gelegen, benevens verscheidene naburige steden en dorpen, grootendeels verwoest, waarbij vele menschen zijn omgekomen. Al de vestingwerken, welke Ibrahim-pacha te St. Jean d'Acre had laten aanleggen, zijn ten gevolge van dit onheil vernield. Te Seide is, onder anderen, de gema-

lij van den Franschen consul er het slagtoffer van geworden. Omrent Jeruzalem was te Smyrna nog geene tijding ontvangen, uit hoofde der gestremde gameenschap, maar men wraemde, dat die stad, welke voor eenigen tijd zoo veel door aardbevingen heeft geleden, ook nu niet van de ramp zou zijn bevrijd gebleven.

FRANKRIJK.

PARIS, den 24 Februarij.

Het beoigt der benoeming van den hertog van Orleans, tot opperbevelhebber der expeditie van Constantine, is thans zeker. De prins zal, den 15 der volgende maand, naar Toulon vertrekken. De generaal Schramm zal den Prins, in hoedanigheid van chef van den staf, vergezellen. Naar het schijnt, zal te gelijker tijd eene tweede expeditie, onder bevel van den generaal Bugeaud, naar Tlemecen vertrokken. Die expeditie, welke uit 8000 man man zal bestaan, is beoemd om de bewegingen der troepen van den keizer van Marocco gade te slaan, en te beletten, dat Abd-el-Kader de expeditie van Constantine niet verontruste.

H. M. de Koningin Maria Amelia, heeft aan pater Maria Joseph de Garamb, een kostbaar zilveren krusifix ten geschenke gegeven; de tweede uitgave van zijn werk: *L'Unique chose nécessaire* is afgewerkt en heeft vele vermeerderingen bekomen.

De godsdienstige gevangen van Spielberg, Silvio Pellico, heeft in de dagbode van Italie de navolgende nota doen plaatsen, welke zijne edele gevoels doet kenmerken, en die wij om die reden vertaald mededeelen:

«Gelezen hebbende een boek, uitgegeven te Londen, onder den titel van *La mie Confessanti, a Silvio Pellico*, waarin de ongelukkige schrijver Gio. Sorelli, uit Florence, en van eene Katholijke familie, verhaalt dat hij Protestantsch is geworden en schijnt te veronderstellen dat ik zijne afzwering kan goedkeuren, vermeen ik het niet ongepaat, het navolgende te verklaren:

«Ik heb nimmer den jeugdige ongelukkigen, die zijn schuldig boek tot mij rigt, gekend, en ik verlang dat hij den godsdienst beter bestudeerde en meer waardiglijk tot het licht der genade zijnen toevlugt nemende, gewaar worde, dat de grondzulen der Katholijke, Apostolijke en Roomsche Kerk onwankelbaar zijn, en dat hij in den schoot dier eerwaardige moeder terug keere, welke hij thans mis kent en haat.

Ik verzoek de welwillende dagbladschrijvers deze verklaring te willen bekend maken.

Turin, 15 Januarij 1837.

Silvio Pellico.

Maandag den 20 Januarij zijn onderscheidene missionarissen voor de afgelegene aziatische missien vertrokken; drie hunner zijn bestemd voor de missien van Siam, die groote behoefte hebben; deze zullen zich te Singapor ophouden. Twee andere gaan naar Macao en zullen waarschijnlijk gezonden worden de eene naar Tong-King en de andere naar Fokien in China; deze zullen te Havre worden ingescheept. Ook twee missionarissen der St. Lazaristen zijn te gelijker tijd vertrokken en begeven zich mede naar China.

De maarschalk Clausel is voornemens eene uitlegging over zijn gedrag in Afrika in druk uit te geven.

Blijkens de thans ontvangene berigten uit Parijs tot den namiddag van den 24sten Februarij, werd het regterlijk onderzoek in de zaak van Champion's aanslag tegen 's Konings leven toen met ijver voortgezet, zonder dat men echter, voor zoo veel men wist, tot zeer belangrijke ontdekkingen wegens de eigenlijke aanstokers tot dit misdrijf geraakt was. Champion is gebleken reeds vijf en veertig jaren oud geweest te zijn. Bij de schouwing van zijn lijk is gebleken, dat hij zich naar de gewoonte van sommige soldaten en zeelieden, meer dan eenmaal had laten tatoueren. Op zijne borst heeft men het zooderting opschrift gevonden: *J'aime Flavie pour la vie* (Ik bemijn Flavie voor mijn leven). Op zijnen rechterarm is een soldaat afgebeeld, die aan eenen ruitser eene bajonnetstek toebrengt, en daaronder staat te lezen: 29 September 1832. *Pomp.* Dit laatste opschrift is dus afkomstig uit den tijd, toen Champion in Portugal voor don Pedro dienst had genomen. Op zijnen linkerarm had hij zich een Amor met eenen pikoker en twee laten prikken. Zijn lijk is naar de Morgue gebracht, om daar ontleed te worden. Wegens zijne vroegere levensgeschiedenis weet men niet veel meer, dan dat hij na 1830 bij kassaling in handen der politie is geweest, onder anderen ook eenmaal wegens deelneming aan eene zamenspanning van werklieden.

Hij is echter telkens weder spoedig in vrijheid gesteld. Sommigen hebben reeds beweerd, dat hij een vrijgelaten galeiboef was, doch dit schijnt zich niet te bevestigen.

Het meisje, dat als dienstmaagd met Champion hetzelfde huis bevoorde, den naam van Saget draagt en zoo men zegt in nauwe betrekkingen met hem stond, is onderscheidene malen verhoord. Men heeft voor haar den zelfmoord van haren minnaar verborgen gehouden. In het eerst heeft zij op de haar gedane vragen een diep stilzwijgen bewaard, doch allengskens heeft zij beginnen te bekennen, dat Champion steeds groote opgewondenheid tegen den Koning deed blijken; dat zij uit sommige omstandigheden had opgemaakt, dat hij een moordwerktuig vervaardigde, om dien Vorst om het leven te brengen; dat hij evenwel haar daaromtrent niets stelligs had gezegd; en dat zij reden had om te vermoeden, dat de schermmeester Janvier, wiens inhechtenisneming reeds door ons is vermeld, en die volgens haar zeggen grooten invloed op het gemoed van Champion uitoefende, niet vreemd aan zijn ontwerp was. Uit de naspeuringen der politie is het gebleken, dat deze schermmeester in nauwe betrekkingen had gestaan met den schoenmaker Marriais, die zich gewoonlijk in den omtrek van Parijs ophield, en met diens schoonbroeder Lasseur geheeten. Beiden zijn kort daarna gevat. Men heeft Marriais in het dorp Asnières, waarheen hij gevlugt schéen te zijn, gevonden. Bij Lasseur zijn verscheidene geschriften in beslag genomen, die tot de misdaad van Meunier betrekking hadden. Hij moet reeds hebben bekend, dat zijn schoonbroeder hem had willen overhalen, om lid van geheime genoodschappen te worden. Ook zekere slotenmaker Michel Aviot, is, als verdacht van medeplichtigheid aan de misdaad van Champion, in verzekerde bewaring genomen. Uit alle tot nu toe ingekomen getuigenissen schijnt te blijken, dat Champion reeds sedert lang met het ontwerp tot Koningsmoord heeft zwanger gegaan, en dat het bij hem gevonden werktuig slechts het model is van een ander, dat hij op eene grootere schaal wilde vervaardigen. Hij was echter toen hij gelukkig in handen des gerechts viel, de zwaarigheden, die het vervaardigen van dit grootere werktuig aanbod, nog niet te boven kunnen komen. Dit komt overeen met hetgeen hij, na zijne inhechtenisneming, heeft gezegd. Hij moet er toen hebben bijgevoegd, zeer wel te weten, dat de rjtuigen, die de Koning thans gebruikte, niet door looden kogels te doorboren waren, maar daarom ook voornemens te zijn geweest, om zijne geweerloopers met ijzeren kogels te laden.

Den 19den Februarij zijn, zoo als thans stellig wordt vermeld, drie personen gevat op het oogenblik dat zij bezig waren, om op het kerkhof, alwaar Fieschi, Morey en Pepin begraven liggen, het graf des laatsten met bloemkransen te versieren. De terechtstelling dezer moordenaars verjaarde op genoemden dag. Sommigen willen, dat ook de dochter van Pepin zich op het kerkhof heeft bevonden, en willen het dus doen voorkomen, als of de hulde aan dezen terechtgestelde uit gehechtheid aan zijnen persoon, en niet uit staatkundige inzichten was voortgesprongen. Aan den anderen kant meldt men van de zijde der regering, dat het gebeurde op het kerkhof als van te ernstiger aard moet beschouwd worden, omdat het haar gebleken was, dat den dag te voren aan den abt Auzou, eenen aanvraag was gedaan, om, ter gelegenheid der verjaring van Pepin's dood, eene lijkdienst voor dien persoon te vieren. De volgende echt-revolutionnaire uitnoodiging tot het bijwonen van die lijkdienst was te Parijs «aan de broeders en vrienden» van Pepin rondgezonden:

«Gij wordt uitgenoodigd, om de lijkdienst van den burger Pepin te komen bijwonen, die in het 44ste jaar der republiek, door de mannen van Thermidor is onthoofd.

»Heil en broederschap.»

De overheid heeft zorg gedragen, dat deze lijkdienst geene plaats heeft gehad.

SPANJE.

De berigten van de Spaansche grenzen tot den 20 Februarij, maken nog geene melding van eenigerlij beweging van de generaals der Koningin of van de Engelsche hulpbenden, om hinnen voor lang met ophef aangekondigden aanval tegen de stellingen der Carlisten in Biscaye of Navarra, te doen. Men heeft het Fransche vreemden legioen, dat laatstelijk ten noorden van Pampeluna aan de grenzen stond, meer binnen 's lands moeten verleggen, omdat de desertie daarbij op eene schroomelijke wijze toenam.

ENGELAND.

LONDEN, den 24 Februarij.

Eergisteren avond zijn in het Lagerhuis de discussien voortgezet en ten einde gebracht, over het voorstel van lord Eger-ton, houdende een amendement op de wet der stedelijke corporatiën. Onderscheidene leden hebben zich voor en tegen dat amendement verklaart, zoo als de heeren Peel, Richards, Price, twee O'Connell's en de minister Russell. Ten laatste is men tot de stemming overgegaan, en is het amendement, met 332 tegen 242, en dus met eene meerderheid van 80 stemmen, verworpen. In het voorjaar werd een dergelijc voorstel van denzelfden lord met 64 stemmen verworpen. De organen der ministeriele partij juichen over dezen uitslag. Gisteren, toen de heer Spring Rice een voorstel zou doen, omtrent de belastingen voor de gevestigde kerk, heeft het Huis geene zitting gehouden.

— De treurige twisten van godsdienstigen aard, die thans in het Parlement plaats hebben, zullen waarschijnlijk nieuw telven erlangen, als de ministers aldaar met hun aangekondigd voorstel tot afschaffing der belasting, die in Engeland ten behoeve der gevestigde kerk geveert wordt, [de zogenaamde Church-rates, welke men niet met de geestelike tienden moet verwarren] ter bane komen. Op de afschaffing dier belasting, waarin ingezetenen van alle geloofsbelijdenis moeten dragen, wordt door de dissenters thans sterk aangedrongen. Aan den anderen kant is den 18den Februarij te Londen eene vergadering van aanzienlijke leden der bevestigde kerk gehouden, met het doel, om, in een adres aan het Parlement, zich ten sterkste tegen de afschaffing der kerk-belasting en tegen het stelsel, dat ieder kerkgenootschap de kosten van zijne eigene eeredienst dragen moet, te verklaren. Lord Ashley bekleedde in die vergadering het voorzitterschap. Meer dan 1200 personen waren daarbij tegenwoordig en verscheidene sprekers hebben bij die gelegenheid sterk het gevoelen gedreven, dat de Engelschen eene nationale kerk en nationale godsdienst behooren te bezitten.

— Er zijn een aantal valsche banknoten en nagemaakte wissels te Londen verspreid geworden, waardoor de handel eene stagnatie heeft ondervonden. De maker van dat valsch papier heeft zich naar Amerika ingescheept. Nopens de handelsstoestand van Liverpool hebben nadeelige geruchten geloopt. Men zegt, dat de kooplieden dier stad eenen onderstand aan het gouvernement hebben aangevraagd. De Tory-dagbladen berigten, dat de Koning van Engeland besloten heeft, aan de ministers de middelen te weigeren om de bil, ter afschaffing der kerk-taxen te doen doorgaan. Deze uitkomst zoude, volgens die dagbladen, aan den invloed van den bisschop van Canterbury te wijten heeft.

— De generaal Jackson heeft zijn afscheid van den senaat der Vereenigde staten genomen, welks voorzitter hij, uit hoofde zijner waardigheid van president der Vereenigde Staten, regtens was. De heer King is tot tijdelijken president benoemd, in afwachting der definitieve benoeming van den heer van Buren.

BELGIE.

Er zijn door het departement van oorlog bevelen gegeven tot het onmiddelijk terugroepen van 400 verlofgangers; er zal niet dan bij uiterste noodzakelijkheid verlof verleend worden.

NEDERLANDEN.

GRAVENHAGE, den 27 Februarij.

Heden avond is er groot bal bij Z. K. H. den Prins van Oranje.

— Ook Z. Exc. de Minister van Kolonien, benevens de Staatsraad Burgemeester dezer residentie, zijn door de thans heerschende ongesteldheid aangetast.

— Wij twifelen geens of onze lezers zullen met een weemoedig hart den brand hebben vernomen, welke het huis van den heer J. C. Mug, op de Hoogstraat te Rotterdam, in den asch heeft gelegd; en met ons een deelnemenden traan gestort hebben, over het noodlottig omkomen in de vlammen, van deszelfs beide dochters en de winkeldochter, (welke laatste eerstdaags in den echt zou zijn getreden); en vermeenen deszelfen dan ook geene ondienst te bemijzen, door het vermelden der daadzaken welke aanleiding hebben gegeven tot den bewusten brand:

Men verhaalt ons, dat de heer Mug of wel deszelfs bediende, met de uitschroefing van het *gaz-licht* belast, de pijp van het *gaz* ter goeder trouw niet behoorlijk had dicht geschroefd; waardoor, na dat men zich gezamentlijk ter rust had begeven, het geheele winkelhuis, in zeer korten tijd, als met *steenkolen-gaz* was vervuld. De stiklucht drong zich, al zeer spoedig, door kieren en naden, naar buiten, en werd het eerste, door twee matrozen opgemerkt; die, veronderstellende dat er brand was, dadelijk anscheidde en daarmede niet ophieldden voor dat de naar buiten slaande vlammen hun zulks verboden. Waardoor ontstond nu de brand? — De heer Mug door het hevig schellen ontwaakt, ging met eene brandende kaars naar beneden, en in de winkel gekomen zijnde, stak de man ongelukkiger wijze zelve het *gaz* aan, en in een oogenblik stond en Winkel en woonhuis in licht-laafe vlam. De winkeldochter wilde ontvlugten, doch onder de op straat staande menigte komende, ontdekte zij hare naaktheid en vloog weder in het brandende huis; dan geene twee schreden daarin zijnde, werd zij onder het instortende puin begraven. Men vond de twee meisjes en de winkeldochter H. Donderdag, als klompen gebranden vleesch weder.

— De *Arnhemse Courant* vermeent te weten, dat er sedert eenigen tijd valsche bankbiljetten in omloop zijn; niet vervalscht zoo als men ze reeds vroeger heeft gezien, maar *geheel valsche*, dus veel moeilijker om ze van de echte te onderscheiden.

— De storm uit het Noordwesten, die den 23sten en 24sten Februarij, en vooral in den nacht tusschen die beide dagen, heeft geweed, heeft weder hier en daar in onze omstreken boomen ontworteld en andere schade aangerigt. Uit Rotterdam schrijft men, dat het water in genoemden nacht door den hevigen wind zoo zeer werd opgezet, dat hetzelfde in de buitenstad tot op de hoogte van den vloed van 1775 heeft gestaan, en slechts weinige palmen beneden het peil van den allerhoogsten, aldaar bekenden vloed, dien van 1825, is gebleven. Verscheidene huizen hebben aldaar door den storm schade bekomen. Onder anderen is in de Vischsteeg, op den hoek van de

Wijnstraat, een gedeelte van een voorpui van een huis ingestort. De *Dordrechtse Courant* vermeldt, onder dagteekening van den 24 Februarij: „In den afgelopen nacht hebben wij hier wederom zwaar stormweer gehad, en de wind daarbij naar het Noordwesten geschoten zijnde, hadden wij heden morgen omstreeks 8 ure eenen buitengewoon hoogen vloed, die nauwelijks een voet beneden den tot nog toe hier bekenden hoogsten vloed van 4 Februarij 1825 bleef. Door den storm zijn wederom verscheiden geveltopen en een aantal schoorsteenen omgewaaid, en andere schade aan huizen, molens en andere gebouwen toegebracht. Ook de schepen, vooral op de rivier, hebben veel te doorstaan gehad.”

Veel grooter is de schade, die te Antwerpen en in den omtrek door deze storm is aangerigt. De wind heeft daar gedurende den nacht van den 23sten op den 24sten heftig uit het zuidwesten en noordwesten met hevigheid gewaaid, en schade aan sommige huizen der stad veroorzaakt. Tegen zeven ure des morgens, het tijdstip van den vloed, is het water voor Antwerpen zoo hoog gestegen, dat de kaaijen overstromd zijn geworden, en verscheidene sloepen en balken daarover heen zijn geworpen. Eene Zweedsche goelet, die op de rivier geankerd was, is driftig geraakt, en de goelet *Helena*, kapitein Witteveen, die op het zoogenaamde Staketsel was gehaald, om hersteld te worden, is daarvan weggeslagen, en was in eenen hagchelijken toestand. De nieuwe dijk van Burcht, aan de overzijde der rivier, is op twee plaatsen doorgebroken, ten gevolge waarvan het laud langs den straatweg naar Gent en tot aan het Vlaamsche Hoofd plotseling zeer hoog onder water is gezet. Verscheidene landlieden, die op weg waren, om zich naar de markt te Antwerpen te begeven, zijn door het water gevallen en hebben daarin den dood gevonden. Men begroot het aantal dezer ongelukkigen op ruim dertig; doch waarschijnlijk zal daaromtrent wel overdrijving heerschen. Het postkarretje, dat naar Antwerpen reed, is in groot gevaar geweest, doch de postiljon heeft zich nog bij tijds weten te redden. Ook over den Bloklersdijk was het water heengeloopen, en men sprak te Antwerpen van het overstromen van den Stabroekerpolder. In den ochtend van den 24sten waren reeds soldaten van de bezetting van Antwerpen bezig, om de kleinste der beide doorbraken in den Burchterdijk te digten.

— Men meldt uit Breda, dd. 25 Februarij:

Naar wij vernemen heeft door den storm van gisteren in den polder van Raamsdonk een hoogst betreuenswaardig ongeluk plaats gehad. Een getal van veertien arbeiders, welke in gezegden polder hun verblijf in een hut of loods hielden, deze hunne woning in gevaar ziende van door het water te worden weggeslagen, zochten zich in een schuit te bergen, en den vasten wal te bereiken. Door den hevigen wind sloeg intusschen de schuit om, en van de veertien menschen die zich in dezelve bevonden, zouden er tien hunnen dood in het water hebben gevonden. Ons ontbreken nog de nadere bijzonderheden omtrent dit hoogst noodlottig voorval.

VREEMDE MISSIONEN.

Het nummer 48 der *Jaarboeken ter verspreiding des geloofs*, is verdeeld in drie missionen, te weten: die van Océanie, die der Lazaristen in China en die van Missouri.

De missionen van Océanie zijn aan de heeren van het Seminarie van Picpus toevertrouwd. Volgens berichten van den 6 October 1834 bestond de bevolking der vier eilanden hoogstens uit 2,000 zielen; de afgoden werden aldaar aanbeden. Op Maria-Hemelvaartsdag werd aldaar voor de eerste reis de H. Mis gecelebreerd en vele kinderen werden gedoopt. De missionarissen leerden de kinderen lezen en onderwezen hun in den godsdienst, hielden school, onderrigten de ingezetenen en deelden hun kleine boeken uit. Deze volken legden goede gezindheid aan den dag om den Katholijken goddienst te omhelzen.

De missionen der Lazaristen in China worden door zes europeische missionarissen, ondersteund door 18 inlandsche Lazaristen en 18 Cathechisten, bestuurd; deze bevatten ongeveer 40,000 Christenen die in zes provincien verspreid zijn. De eerwaarde heer Mouly geeft eene belangrijke beschrijving van Macao, waarin zich 15,000 Europeanen en ongeveer 40,000 Chinese bevinden. De bisschop, die een portugeesch is, strekt zijne jurisdictie over de naburige provincien van Canton en Kiang-si uit. Sedert vele jaren is de zetel vakant en wordt door een groot-vikaris bestuurd. Behalve de Cathedrale, die te gelijkertijd parochiale kerk is, zijn er nog twee parochiekerken, die van den H. Laurentius en van den H. Antonius. De Dominicanen, de Augustijnen en Franciscanen hebben ook hunne kerk en klooster, doch die religieuzen zijn weinig in getal. Er is een klooster van Clarissen. Het broederschap der Barmhertigheid, opgericht door den H. Franciscus Xaverius, bestaat te Macao, heeft eene kleine kerk en een gasthuis buiten de muren. Twee fortificatien hebben elk eene kapel, toegewijd aan de H. Maagd. De Jesuiten hadden eertijds te Macao twee kloosters en twee kerken.

Het garnizoen heeft thans een dier kloosters buiten de stad voor verblijfplaats. Het ander klooster wordt door zes portugeesche Lazaristen bewoond, die een collegie voor jonge portugeesen en een seminarie voor Chinesche priesters uit de provin-

ciën Canton, Nankin en Peking hebben. Het gesticht der fransche Lazaristen bestaat uit vier priesters, waaronder twee Europeanen en twee Chizezen.

De eerwaarde heer Torrette heeft in Januarij 1835 nog nadere berichten over den staat der missionen van de Lazaristen in China gegeven, welke grooten voortgang maakten. In de missie van Kiang-si hadden 70 heidenen het Doopsel gevraagd en bekomen.

De eerwaardige pater van Quikemborne, jesuit, geeft mede een verslag eener reis die hij in 1835, bij de Indiaasche volkstammen ten westen van Missouri gedaan heeft, welke een uitgestrekt grondgebied bewonen, hetwelk men hun gelaten heeft. Zij zijn ten getale van meer dan 50,000 zielen. Vele dezer volkstammen schijnen goede gezindheid voor den godsdienst te hebben. Deze Jesuit vertrok uit Saint-Louis, den 20 Junij, bezocht onderscheidene volkstammen en vond hier en daar nog overblijfsels van het Christendom. Het bestaan der Jesuiten is nog bij die volken in aandenken. Ook hebben de Jesuiten bij het gouvernement der vereenigde staten de vergunning gevraagd, om zich onder de Indianen te vestigen, welke hun toegestaan is, en men is voornemens geweest om in 1836 eene missie en eene school bij de Pottowattomies en de Kickapoos te openen.

Den 22 December 1835 waren zeven Belgische missionarissen te St. Stanislas in het Missouri aangekomen, om zich aan de missionen toe te wijden.

Bij dit nummer der *Jaarboeken* heeft men een gedeelte eener vertaling van den bijbel in het Chineesch, door de zendingen van het bijbelgenootschap gevoegd. Dit stuk is twee jaren geleden in het Fransch, door den abbé Voisin, missionaris, vertaald. Daaruit kan men zich een denkbeeld vormen van de bespottelijke wijze der vertalers van het bijbelgenootschap. Men zou zelfs genootzaakt worden te gelooven, dat zij de taak op zich genomen hebben, om het heilig Schrift duister en belagchelijk te maken. Dit stuk is waarlijk van belang om gelezen te worden.

Aan het einde van dit nummer worden eenige nieuwsberichten door de missionen medegedeeld.

In een volgend nummer zullen wij uit dezelfde *Jaarboeken*, n°. 49, een overzicht geven van de missionen der Malabaren en die van Océanie.

Overschie, 3 Februarij 1837.

In den *Onpartijdige* van Vrijdag 3 Februarij n°. 15, gezien hebbende dat de Redactie eene opgave vraagt van de geplaatste R. K., in verhouding der andersgezinden, zal ik u melden dat hier alles Protestantsch is van het hoofd tot de voeten, uitgenomen eenen, die in de Regering en in het armbestuur zit, doch om bijzondere redenen niet veel mag of kan spreken.

De burgemeester en de geheelen raad zijn Protestantsch, uitgezonderd den bovengenoemden.

Vier armbestuurders, drie Protestanten, één R. K.

Secretaris, bode en uitklinker, Protestantsch.

De ontvanger en zijn klerk, idem.

Twee brugge lieden, idem.

De sluiswachter aan het verlaat idem. (de sluiswachter aan

de sluis van de Lagebrug is R. K.)

Drie klapwakers, Protestantsch.

Een lantaarn-aansteker, idem.

Een aschman, idem.

Er zijn vijf timmerlieden, waaronder één R. K., maar de vier Protestanten maken alleen de doodkisten voor de armen.

2 veerschippers der dorpschuiten, waarvan een tevens postlooper, beiden Protestanten.

4 commiecen, idem.

Een seinders-knecht, tevens priseerder, turfbelaster en meter-assistent bij den landmeter, dus te zamen vier posten, Protestant.

Een garde of agent, Protestant.

De seinder zelve, idem. (dese heeft f 3 per dag.)

Alle de watermolenaars, idem.

En evenwel moeten de Roomschen zoo wel als de andere, schatten en lasten betalen. Uw bestendige lezer.

(Uit de *Onpartijdige*.)

In de laatste dagen des verleden jaars is te 's Hertogenbosch bij de boekhandelaars J. J. Arkesteijn en Zoon met Kerkelijke goedkeuring, van de pers gekomen de *Geleids-Engel der jeugd*. Een gebedenboek voor Katholijke jonge lieden, die na het verlaten der scholen de wereld zijn ingetreden, door M. Reiter, Pastoor te Auring bij Salzburg, naar den vierden vermeerderden druk uit het Hoogduitsch. Ondertusschen draagt de van een keurig vignet voorzien gegraveerde titel het jaarmerk MDCXXXIV, doch schijnt die vervroeging van het jaargetal te moeten toegeschreven worden aan eene vergissing des plaatsnijders, (den bekwamen W. van Senus.) die de I voor in plaats van achter de V zal geplaatst hebben; gelijk af te meten is uit de dagteekening der kerkelijke goedkeuring van den 22 September 1836 en uit die van het *Een woord van den Vertaler*, den 5de September van dat zelfde jaar.

De overbrenging van dit uitmuntend, voor jonge lieden van beiderlei geslachten aller doelmatigst ingerigt werkje, even als

de overbrenging van een vroeger gebedenboek diens wijd en zijd beroemden, Eerwaardigen Schrijver (1) bij vele andere gelijksoortige overzettingen en oorspronkelijke geschriften, ter verdediging of verheerlijking onzer heilige Religie; heeft men te danken aan onzen voor de zaak der kerk zoo onvermoelden landgenoot, den heere Mr. F. J. Hoppenbrouwers, Regter in de Regtbank van eersten aanleg te Breda. — Het zal alzoo geene vermelding behoeven, dat deze in vele opzichten mogelijke vertaling bij uitmoeuendheid wel volbragt is, en dat de Nederlandsche uitgave, in taal en stijl de sierlijkheid niet mist, die dit boek den meer geoeffende behaaglijk maakt, en tevens al de natuurlijkheid, ongeknusteldheid en bevattelijkheid heeft behouden, die zelfs den jeugdigsten lezer de gegeven lessen doen verstaan. — En wat het oorspronkelijke aangaat, wij willen den wensch niet onderdrukken, dat alles wat hier te lande met betrekking tot ons allerheiligst geloof uit vreemden bodem wordt overgeplant van dezen stempel mogte weeren. Dan toch zou de op zich zelve hoogst nuttige, maar in hare uitoeffening, helaas! meestijds zoo zeer te laken vertalingszucht te zegenen zijn, als een middel ter verzameling van al wat de onderscheiden talen in de Christenheid ter zaligheid der ziele opleveren, gelijk de scheepvaart ten behoeve der lichaamlijke geneeskunde, de heilzaamste kruiden van Evenaar, Keerkringen en Poolstreken is aanvoerende. Bovendien is het werkje, uit aanmerking van de behoeften onzer Katholijke Nederlandsche jeugd, en van de gewone inrigting der vaderlandsche kerkboeken, door den geëerden Vertaler verrijkt met de Litanien op alle de dagen der week, met de Boet en Vesper Psalmen, als ook met menige nuttige ophelderingen onder aan de bladzijden; benevens met een zevental ingelaschte grootere en kleinere, de waarde van het oorspronkelijke verhoogende stukken; meestendeels van godsdienstige voortreffelijke Hoogduitsche of Fransche Schrijvers, bij vertaling ontleend, mitsgaders met den voor alle jongelingen allezins waardigsten brief door de graaf T. L. van Stolberg geschreven aan zijnen zoon op den dag, toen deze het ouderlijke huis verliet, om in de krijgsveld te treden.

«Vurig verlangen (zegt de heer Hoppenbrouwers XVII) om zoo veel in mij is, de komste van het Rijk des Heeren te bespoedigen, heeft mij ook dit geschrift doen vertalen. En (dus vervolgd hij) brengt nu deze vertaling, onder den zegen van Hem, die magtig is, meer dan overvloedig te doen, boven al wat wij bidden en denken, maar zijne kracht, die in ons werkt, maar *iets* te weeg van hetgeen mijne vertaling van het gebedenboek diens mede hier te lande met zoo veel roem bekende schrijver (2) in den weg der Hooge, aanbiddelijke Godsregering op den duur mag doen, welke meer verkwikkende als fenis dan het bewustzijn daarvan zou ik voor mijn doodsuur begeeren.»

Menschelijker wijze is er niet aan te twyffelen, of die troost, in zijn stervensuur (moge dit evenwel, om het vele van hem in de volle kracht des levens nog te wachten nut, spade zijn) zal den verdienstelijken vertaler niet ontgaan; daar wij de Heeren boekhandelaren Arkestein en Zoon, zoo om de nette, fraaije uitvoering, als uit hoofde van den matig gestelden prijs, het meeste geldelijke voordeel van harte toewenschen.

(1) Zie die hier achtervolgende noot.

(2) Godsdienstig handboek voor padenkende en welgezinde Katholijken Christenen, naar de dertiende oorspronkelijke uitgave, uit het Hoogduitsch tweede verbeterde druk, Kerkelijk goedgekeurd, te Breda bij Broese en Comp. 1829.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 55 jaren, den Wel-Eerwaarden Heer **ANTONIUS THOEN**, R. K. Priester en Pastoor in de kerk genaamd: Het dorstige Hertsteegje, te Utrecht, na voorzien te zijn geweest van de laatste H. H. Sakramenten.

W. H. J. ROBERT.

O. A. J. ROBERT.

Executeurs Testamentair.

Utrecht,
den 24 Februarij 1857.

BEKENDMAKINGEN.

*** **WILLEM PIETER HUBERT**, openbaar Notaris, residerende te 's Hertogenbosch, zal als daartoe geregteijk benoemd, in den vorm der Wet, publiek en voor alle man, opveilen en verkoopen: Iste KOOP.

Eene groote schoone en wel doortimmerde HUIZINGE, met een sedert weinig jaren daaraan geheel nieuw gebouwd **MAGAZIJN**; **ERF**, **TUIN**, **OPENPIAATSSEN** en **TWEE BLEEKVELDEN**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, in de Kerkstraat, geq. letter E, no. 15, v. E, no. 9, en kadastraal bekend sectie H, no. 1070, belend aan de eene zijde de erfgenamen van den heer *Antonius Godefridus van der Loo*, en den heer *Martinus Coolen*, aan de andere zijde den heer *Hendrik Antonij Bijvoet*, voor de straat, en achter Jonkheer *Paulus Emanuel de la Court*; met een vrije in- en uitgang op de straat, door de gang van het daarnaast gelegen werkhuis (vroeger stalling en koetshuis) van de bovengenoemde erfgenamen *van der Loo*.

ger stalling en koetshuis) van de bovengenoemde erfgenamen *van der Loo*.

Gemeld **HUIS**, waarin de Behangers-affaire, en den handel in de daartoe behoorende voorwerpen, gedurende eenige jaren, met succes is uitgeoefend, heeft gelijkvloers een groot van Platfond voorzien **VOORHUIS**, en **VIJFKAMERS**, waarvan **VIJF** smaakvol behangen en gestukadoord, twee wel ingerigte **KEUKENS** met Stookplaatsen en Fournisen, de eene met Wel- en Regenwater-pomp, de andere met ingemetselde ijzeren Wasch- en Fournis-Ketel; voorts een ruime, insgelijks met behangen en geplafondeerde **KELDERKAMER**. — Op de eerste verdieping bevinden zich **VIJFKAMERS**, waarvan twee in den nieuwsten smaak behangen en gestukadoord, van Alkoven voorzien, en eene derde behangen, alsmede nog een dienstboden-kamerijje. — Wijders twee groote **ZOLDERS** over het geheele **HUIS**, de eene met afgeschoten behangen Kamerijje aan de straatzijde, en Dienstboden-Vertrek aan den anderen kant. — Het meerendeel der Appartementen heeft ruime, net belimmerde en wel ingerigte vaste Kasten.

Voorts is gezegd **HUIS** voorzien van een schoone gewelfde watervrije **KELDER**, een **BRANDHOK** op het einde van den Tuin, een Wel- en Regenwater-pomp op de plaats, en verder van al datgene, wat tot nut en gemak verstreken kan.

Het **MAGAZIJN** is een spaciens gebouw, geplafondeerd en met drie schuiframen op den Tuin en het Bleekveld nitziende, waarboven zich bevindt eene **WERKKAMER** van gelijke groote en getal van schuiframen, en eindelijk een ruime **ZOLDER**.

In gebruik te aanvaarden met primo Mei van dezen Jare 1800 zeven en dertig.

Het gemeld Huis, is, te rekenen van den eersten Maart 1837, te bezigtigen, des Dingsdags, Woensdags en Donderdags, van elke week, van des morgens negen tot des middags twaalf ure.

Voorts zal gemelde Notaris, ten verzoeke van zijn Principaal, alsmede in het openbaar, opveilen en verkoopen: 2de KOOP.

Een hecht en wel doortimmerd **HUIS**, zijnde een **BOUWMANS-WONING**, met **STAIL** en **SCHOP**, gequoteerd n°. 13, en **HOF** en **LAND**, staande en gelegen te *Dinther*, Canton *Oss*, Arrondissement 's *Hertogenbosch*, in het Dorp, nabij het Raadhuis, groot te zamen negentien Roeden, een en veertig Ellen, beleid Oost de Kerkpad, *West Coenraad Coolen* en *Hendericus van de Leemput*, Zuid het Raaphuis, en Noord *Jan van der Heyden*, Kadastraal bekend Sectie C, nis. 1287, 1286 en 1285.

In gebruik te aanvaarden het Huis half Maart en den Hof en het Land, Pinxteren, beide van den Jare 1838, tot welken tijd hetzelfde mondeling is verhuurd aan *Martinus Spierings*, tegenf 55 's jaars; zullende den Kooper de Huur genieten, te rekenen van 1° Maart 1837.

Deze verkoop zal worden gehouden te 's Hertogenbosch, in het Brabandsch Koffijhuis, bewoond bij **L. CORDENS**, op Donderdag den zestienden Maart 1857, het Huis te *Dinther*, des nademiddags ten twee ure, en dat te 's Hertogenbosch, des avonds ten zeven ure, provisioneel, zullende veertien dagen daarna, en alzoo op Donderdag den deigtsten derzelfde maand, op plaats en uur voors. de finale verkoop, bij Kaars-nitbranding plaats hebben.

Insiddels nadere onderrigting te bekomen, ten Kantore van den bovengenoemden Notaris **HUBERT**.

*** **C. B. KOK**, Apothecar en Drogist te *Amersfoort*, verlangt tegen 1 Mei een bekwaam **BEDIENDE**.

BEURSPRIJZEN.

Weenen, den 19 Febr.: 5 pCt. Metall. 105 $\frac{1}{2}$; 4 pCt. 99 $\frac{1}{2}$; 3 pCt. 75 $\frac{1}{2}$; Bankactien 3 pCt. 1371.
Parijs, den 25 Febr.: 5 pCts. renten fr. 109.85, 3 pCts. fr. 79.80; Napelsche 98.95; Portugal 3 pCt. 32 $\frac{1}{2}$; Spanje 27; O. Uitgest. 9.
Er was heden in Fransche fondsen noch handel noch variatie. Ook was geenerlei nieuws verspreid. Spaansche waren iets flauwer door eenige verkooporders, men zegt voor Engelsche rekening. Buitendien wordt men ongeduldig den aanvang der vijandelikheden te vernemen; men zegt dat dezelve door de oneenigheid, die nog steeds onder de generaals der Koningin heerscht, vertraagd wordt.
Londen, den 24 Febr.: 3 pCt. gec. 89 $\frac{1}{2}$; dito gered. 90 $\frac{1}{2}$; Nederland 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 53 $\frac{1}{2}$; 5 pCt. 102 $\frac{1}{2}$ a $\frac{1}{2}$; Spanje Ardoins 26 $\frac{1}{2}$; Uitgest. 11 $\frac{1}{2}$; Pass. 7 $\frac{1}{2}$; Portugal 3 pCt. 32; dito Nieuwe 49 $\frac{1}{2}$; Columb. 25 $\frac{1}{2}$.
Antwerpen, den 25: Ardoins 25 $\frac{1}{2}$; Oude Uitgest. 9 p.; Darmst. Loten 22 $\frac{1}{2}$ g.; Belgie 100 $\frac{1}{2}$. — *Wissel*: Amst. en Rott. pari.
AMSTERDAM, 19 Februarij. — **EFFECTEN SOCIETEIT**. — Ten half 5 ure.
Integralen 53 $\frac{1}{2}$.
Ardoins 25 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{2}$.
In Integralen is bijna niets, in Ardoins zijn slechts zeer weinige posten verhandeld; de prijzen van beiden zijn nagenoeg geheel als gisteren.